

SOTAKORKEAKOULU 1974—1984

Yleisesikuntaeverstilutnantti Sampo Ahto

Sotakorkeakoulun viettäessä 25-vuotis- ja 50-vuotisjuhlallisuuksiaan vuosina 1949 ja 1974 tapahtumien arvoa korostettiin sillä, että samalla julkaistiin taakse jäänyttä aikaa käsittelevät historiateokset. Nyt 60-vuotisjuhlien yhteydessä aika ei ole vielä niin kypsä, että viimeksi kuluneesta vuosikymmenestä olisi jo mahdollista laatia ”historia”-sanana vaatimukset täyttävä tutkimus. Katsaus menneeseen on silti paikallaan. Toimintakertomukseen älköön tätä kirjoitelmaa kuitenkaan verrattako, sillä siltä puuttuu pyrkimys virallisuuteen. Pikemminkin se on joukko havaintoja, joista osaa kirjoittaja on itsekkin ollut mukana tekemässä.

50-vuotisjuhlia vietettäessä koulun johtajana toimi kenraalimajuri Pentti Multanen, joka jatkoi tässä virassa vielä vajaan vuoden; siirto pääesikuntaan tuli elokuussa 1975, jolloin tehtävät otti vastaan koulun johtajan apulainen, pian kenraalimajuriksi ylennetty Juhani Ruutu. Jälkimmäisen tilalle koulun johtajan apulaiseksi saapui helmikuussa 1976 eversti Risto Setälä, jonka toimiaika Sotakorkeakoulussa oli muodostuva poikkeuksellisen pitkäksi.

Multasen ja Ruudun erityisen kiinnostuksen kohteina olivat operaatiotaidon ja taktiikan kehittäminen ja kumpikin korosti myös sitä, että tietyillä sotakokemuksilla on pysyvä arvo eikä niiden tuntemusta voida sivuuttaa yleisesikuntaupseerikoulutuksessa. Sama seikka tuli luonnollisesti esiin myös kenraalimajuri Aapo Savolaisen kannanotoissa hänen tultuaan koulun johtajaksi huhtikuussa 1977. Olihan Savolainen viimeinen Sotakorkeakoulun palveluksessa ollut henkilö, joka oli osallistunut upseerina toiseen maailmansotaan. Savolaisen aikana ryhdyttiin myös toimenpiteisiin upseerikoulutuksen kokonaisjärjestelmän kehittämiseksi sekä tehtiin aloitteita oppilasupseeriden sosiaalisen aseman parantamiseksi. Entistä pontevammin tehtiin myös esityksiä Sotakorkeakoulun monessa suhteessa epäajanmukaisten tilojen uusimiseksi.

Eversti Setälän siirtyessä maanpuolustuskurssien johtajaksi toukokuussa 1977 koulun johtajan apulaisen tehtävät otti vastaan eversti Lauri. Hänen aikanaan viran nimitys muuttui kielellisesti helppomuotoisemmaksi apulaisjohtajaksi. Laurin vuoro siirtyä pois tuli lokakuussa 1979 hänen luovuttaessaan tehtävänsä everstilutnantti Pekka Kurenmaalle, joka seuraavana itsenäisyyspäivänä ylennettiin everstiksi. Kurenmaa toimikin sitten virassaan edeltäjiään hieman pitempään, sillä hänen kohdallaan siirtovuoro osui vasta lokakuussa 1983, jolloin hänen tilalleen astui eversti Jaakko Aatolainen, joka hoitaa apulaisjohtajan tehtäviä edelleen.

Vaikka koulumme apulaisjohtajat ovat olleet henkilöinä peräti erilaisia, heillä on ollut yhteisiäkin piirteitä. Sotakorkeakoulun työkentän he ovat tunteneet perusteellisesti aikaisemman, osittain hyvinkin pitkän opettajavaiheensa ajalta. Heitä on yhdistänyt myös syvä kiinnostus johtamistaidon ongelmia kohtaan, mikä on mennyt huomattavasti pitemmälle kuin mitä pelkkä virkatehtävien muodollinen täyttäminen olisi edellyttänyt. Sotakorkeakoulun kannalta on todennäköisesti ollut myös eduksi, että apulaisjohtajat ovat olleet henkilöinä erityyppisiä. Uusi luuta lakaisee aina perusteellisesti, ja Sotakorkeakoulun tapaiselle, uutta luomaan pyrkivälle opetuslaitokselle olisi vaarallista urautua koeteltuihin raiteisiin. Apulaisjohtajan käytännöllinen vaiku-

tus Sotakorkeakoulussa on varsin suuri, ja miehen vaihtuminen on tuonut siten joka kerta mukanaan tuoreita tuulia.

Keskeinen merkitys sotilasorganisaatiossa on luonnollisesti kuitenkin sen johtajalla. Sotakorkeakoulussa on koulun johtajan tehtäviä hoitanut kesäkuun alusta 1980 alkaen kenraalimajuri Risto Setälä kenraali Savolaisen siirryttyä Kaakkois-Suomen sotilasläänin komentajaksi. Setälä on jäävä koulun historiaan viimeisenä toisen maailmansodan veteraanina Sotakorkeakoulun palveluksessa. Setälän omakohtainen sodan tuntemus on tullut monella tavoin esiin hänen kannanotoissaan, ja kun hän täysin palvelleena jää eläkkeelle vuoden 1984 lopulla, Sotakorkeakoulussa työtään jatkavat muistavat hänet pysyvästi viimeisenä sodan käytännön nähneenä esimiehenään.

Jovijaalin kommodori Kauko Konttisen jätettyä marraskuussa 1979 eläkkeelle siirtymisen johdosta teknisen opintosuunnan johtajan viran, Sotakorkeakoulu menetti poikkeuksellisen pitkäaikaisen työntekijän. Toisaalta myös hänen seuraajansa, everstit Martti Putkiranta ja Matti Lukkari — jälkimmäinen saapui Sotakorkeakouluun huhtikuussa 1983 — tunsivat koulun hyvin jo aikaisemmalta opettaja-ajaltaan. Kumpikin on toiminut päätehtävänsä ohessa myös Upseeriliiton puheenjohtajan vaativassa tehtävässä.

Useimpien Sotakorkeakoulun henkilökunnan jäsenten työ on sen luonteista, ettei se näy paljoakaan oppilaitoksen ulkopuolelle, oli se miten ansiokasta tahansa. Tärkeimmän poikkeuksen muodostavat kaikei maanpuolustuskurssien johtajat, jotka joutuvat tekemisiin yhteiskunnan erilaisista merkittävistä vaikuttaja-asemista saapuvien kurssilaisensa kanssa. Kurssien johtajien vaativaa tehtävää ovat pitäneet hallussaan kommodori Jan Klenberg toukokuun lopulle 1977 saakka, sitten eversti Risto Setälä tasan kolmen vuoden ajan, kesäkuun alusta 1980 marraskuuhun 1982 saakka eversti Hannu Särkiö ja nyt hänen jälkeensä eversti Seppo Räsänen.

Sotakorkeakoulu kuuluu niihin harvoihin etuoikeutettuihin joukkoihin puolustusvoimissa, joilla on itse mahdollisuus valita henkilökuntansa. Mutta vaikka sopivia tullevia opettajaehdokkaita pyritään löytämään jo oppilasaikana, on moniakin syitä, joiden vuoksi halutut siirrot toteutuvat tuskin koskaan täsmälleen halutulla tavalla.

Käsiteltävänä aikana Sotakorkeakoulun suhteen on luovuttu tietyistä ehdottomista vuosimääristä, joista olisi pidettävä kiinni koulussa suoritettavan palvelusajan suhteen. Varsinkin joillakin erikoisaloilla saattaa olla hyvinkin tarkoituksenmukaista, että tehtävään määrätty opettaja toimii Sotakorkeakoulussa pitkään. Hyväksi käytännöksi on katsottu kuitenkin, että opettajat saisivat palvella koulussa ainakin kahden täyden kurssin ajan ilman että siirto häiritsisi heidän työnsä jatkuvuutta. Vielä 1970-luvulla oli varsin tavallista, että päättäneiltä kurseilta jäi äskeisiä oppilaita kouluun opettajiksi. Mitään epäonnistumisia ei tässä suhteessa tosin tapahtunut, mutta pyrkimyksenä on ollut kuitenkin, että opettajiksi saataisiin henkilöitä, joilla olisi jo oma-kohtaista kokemusta toimimisesta yleisesikuntaupseereina joukko-osastoissa tai esikunnissa. Pysyväksi poikkeukseksi on katsottu vain koulutusupseerin tehtävä, jonka hoitaja on vallitsevan näkemyksen mukaan edelleen tarkoituksenmukaista valita kullinkin päättyvältä kurssilta.

Aivan toivotulla tavalla ei henkilöstöpolitiikkaa ole kyetty kuitenkaan hoitamaan. Yllättävien tapahtumien vuoksi on joidenkin upseereiden palvelusaika Sotakorkeakoulussa supistunut jopa lyhyemmäksi kuin on yhden kurssin kestoaika, kaksi vuotta. Toisaalta siirtoja on saattanut kasautua kovin paljon lyhyelle ajanjaksolle, mikä on vaikeuttanut opetustoimintaa. Niinpä Sotakorkeakoulu joutui kesällä 1984 luopumaan melkein yhtäaikaisesti kolmesta taktiikan opettajasta. Tällainen tuntui opetuk-

nessa jo todellisena suoneniskuna. Muihin puolustusvoimien joukkoihin verrattuna tilanne Sotakorkeakoulussa on ollut kuitenkin verrattain hyvä, mutta selvää onkin, että tinkiminen yleisesikuntaupseerikoulutuksen suhteen heijastuisi pian koko asevoimiimme.

Yleisesikuntaupseerikurssien vahvuuden noustessa 1970-luvun puolessa välissä saatiin opettajakuntaan vähitellen jonkin verran määrällistä lisäystä muun muassa siten, että kutakin aselajitaktiikkaa kohden on ollut kaksi opettajaa. Koska Sotakorkeakoulun perusluonteeseen kuuluu myös tutkimustyö, opettajiston määrä on kurssien pienennyttyäkin yhä edelleen tehtäviin verrattuna vähäinen. Niinpä ylempään päällystön kursseille ei ole saatu aikoinaan esitettyä johtoryhmää puhumattakaan siitä, että tekniselle opintosuunnalle olisi ollut toivoa saada eversti Putkirannan vuonna 1980 kaipaamia professuureja. Sotakorkeakoulun osalle tulleen laajan ohjesääntöjen kirjoitustyön — tekeillä saattaa olla jopa lähes parikymmentä tämänkaltaista tutkimusta — läpivienti toivotulla tavalla on joskus osoittautunut ylivoimaiseksi annetun ajan puitteissa, mutta opetuksen tasoon henkilöstön ylityöllisyys ei todennäköisesti ole kuitenkaan vaikuttanut.

Sen sijaan esikuntahenkilöstön kuten esimerkiksi konekirjoittajien riittämätön määrä on aiheuttanut suoranaisia ongelmia. Vuoden 1980 joulukuussa laaditussa muistiossa todettiin, että ”koulutus- ja tutkimustehtävä on vakavasti vaarantumassa, ellei ryhdytä pikaisesti toimiin esikuntapalvelujen jatkuvuuden takaamiseksi” ja seuraavan vuoden huhtikuussa pääesikunnalle ilmoitettiin, että lukuisat velvoitteet olivat ”aiheuttaneet esikunnan henkilöstölle lähes kestämättömän työpaineen. Tämä on ilmennyt henkilöstön jatkuvana stressinä ja hakeutumisenä vähempitöisiin toimiin muualle”. Lukuisat esitykset — pelkästään vuonna 1980 niitä tehtiin neljä — ovat johtaneet tilanteen vähäiseen paranemiseen ainakin siinä muodossa, että koululle on saatu uutta, esikuntatyöskentelyä helpottavaa välineistöä.

Kaksi vuotta kestävä yleisen opintosuunnan ja kolmen vuoden pituisiksi vakiintuneet teknisen opintosuunnan yleisesikuntakurssit ovat olleet perinteisesti Sotakorkeakoulun pääkurssit. Kurssien päättyessä aina parittomina vuosina on tarkasteltavana olevan ajanjakson aikana saatu päätökseen maasotalinjan viisi yleisen ja teknisen opintosuunnan kurssia, kaksi merisotalinjan yleisen ja teknisen opintosuunnan kurssia ja neljä ilmasotalinjan yleisen opintosuunnan sekä kolme teknisen opintosuunnan kurssia. Niiltä on valmistunut yhteensä 394 upseeria. Nyt kesällä 1984 koulun yleisesikuntaupseerikursseilla opiskelee 68 upseeria.

Vuonna 1975 päättynyt maasotalinja 33:n ja ilmasotalinja 11:n kurssi oli kymmenvuotiskauden suurin kurssi, sillä siltä valmistui 97 upseeria. Sitten ovat oppilasmäärät pienentyneet. Kaksi vuotta myöhemmin oli valmistuneiden luku 85 ja jälleen kaksi vuotta myöhemmin 78 upseeria. Vuonna 1981 opintonsa vei päätökseen 86 upseeria, mutta vuonna 1983 enää ainoastaan 48 upseeria. Vuonna 1985 alkavalla kursilla on kaiketi oleva 56 oppilasta.

Vähittäinen opiskelijamäärän väheneminen on aiheutunut pääsyttökintoon hakeutuneiden luvun pienemisestä. Vuonna 1976 tutkintoon osallistui 213 hakijaa, vuonna 1978 181 upseeria ja jälleen kaksi vuotta myöhemmin 149 upseeria. Vuonna 1982 luku oli enää 120 ja vuonna 1984 se oli supistunut 109 upseeriksi. Tällainen kehitys suunta on johtanut vääjäämättömästi kurssien pienemiseen, sillä Sotakorkeakoulun opettajaneuvosto on henkilökunnan vaihtumisesta huolimatta ollut tiukasti sillä kannalla, ettei oppilasmääriä voida nostaa helpottamalla sisäänpääsyvaatimuksia.

Sotakorkeakoulu on kiinnittänyt toistuvasti huomionsa tähän huolestuttavaan

suuntaukseen, ja muun muassa koulun johtaja, kenraalimajuri Setälä on tutkinut asiaa seikkaperäisesti. Syistä kiinnostuksen vähenemiseen yleisesikuntaupseeriuraa kohtaan ollaan jotakuinkin selvillä. Koulun ankara työtahti ja usein ehkä liioitellutkin taloudelliset haittatekijät, joita opiskelu Helsingin ulkopuolelta saapuneille aiheuttaa, ovat yleisesti tiedossa. Samoin tiedetään se, että yleisesikuntaupseerit joutuvat myöhemmin siirtymään muita useammin, ja sekin, että työtaakka on jatkuvasti suuri. Kun ylenemismahdollisuudet eivät viime vuosina ole näyttäneet kovin hyviltä Sotakorkeakoulun suorittaneidenkaan keskuudessa ja kun oman taloudellisen aseman parantaminen yleisesikuntaupseeritutkinnon avulla on useiden mielestä vaikuttanut kovin kyseenalaiselta, on tuloksena ollut edellä kuvattu negatiivinen kehitys. Sotakorkeakoulun johto onkin pyrkinyt vakavasti siihen, että asiantilaan saataisiin korjaus. Oppilaiden sosiaalinen asema on kohentunut viimeisen kymmenvuotiskauden aikana. Koska pyrkijämäärien vähenemistä ei voida viedä yksinomaan sen tilille, että valmistuneiden kadettikurssienkin vahvuudet ovat olleet vähäisempiä kuin 1960-luvun vuosina, tarvittaisiin asiantilan muuttamiseksi epäilemättä periaatteellinen ratkaisu, joka parantaisi Sotakorkeakoulun käyneiden asemaa. Sellaista ei ole kuitenkaan toistaiseksi ollut tiedossa.

Myös yleisesikuntaupseereiden jatkokoulutus Sotakorkeakoulussa on vakiintunut kuluneiden kymmenen vuoden aikana. Vuoden 1976 syksystä lähtien on järjestetty neljätoista ylemmän päällystön kurssia (YPK:t 4—17), joille on osallistunut yhteensä 469 upseeria. Vuosittain on järjestetty 1—2 kurssia, mutta tilanteen vakiintuessa tulee yhdestä kurssista vuodessa normaali käytäntö.

Syksyllä 1978 pidetty YPK 8 oli viimeinen kurssi, jonka kestoaika oli noin kuukausi. Sen jälkeen kurssien pituus on ollut noin kaksi kuukautta ja oppilasmäärät on voitu supistaa alkuperäisistä 40 oppilaasta hieman yli 30 oppilaaseen. Kurssien johtajana on toiminut koulun apulaisjohtaja, mutta erityisen suuri panos opetuksen läpiviennissä on ollut everstiluutnantti Aarno Hujasella, joka on vastannut käytännön järjestelyistä useimmilla kursseilla. Ensimmäisillä kursseilla, joilla oppilaat itse pitivät merkittävän osan oppitunneista osallistujat olivat everstiluutnantteja ja komentajia. Sittemmin on pyrkimyksenä ollut, että ylemmän päällystön kurssi suoritettaisiin 5—7 vuotta yleisesikuntakurssin päättymisen jälkeen, ja nykyään oppilaat ovat etupäässä majureita ja komentajakapteeniteita.

Korkein upseerikurssi on ylimmän johdon kurssi, joka kuukauden kestäväenä on tarkoitettu puolustusvoimien johtopaikoilla toimiville tai niille todennäköisesti sijoitettaville upseereille. Kurssit on järjestetty Sotakorkeakoulussa ja sen myötävaikutuksella, vaikka toteuttamisvastuu on ollutkin Pääesikunnalla. Vuosina 1978 ja 1981 pidetyille YJK 8:lle ja 9:lle otti osaa yhteensä vajaa 50 everstiä, kenraalimajuria tai vastaavaa.

Kolme ja puoli viikkoa kestävät maanpuolustuskurssit antavat väriä Sotakorkeakoulun toimintaan neljä kertaa vuodessa. Vuosikirjassamme olevan eversti Räisäsen artikkelin vuoksi emme tarkastele kuitenkaan näitä eikä niiden Kadettikoulun tiloissa toimeenpantavia paripäiväisiä jatkokursseja tässä yksityiskohtaisemmin. Oppilaiden lukumäärään nähden maanpuolustuskursseja voitaisiin kuitenkin pitää jopa Sotakorkeakoulun pääkursseina.

Muista Sotakorkeakoulun opetustilaisuuksista on mainittava vielä erät tärkeitä operatiivisen ja esikunta-alan toimialakohtaiset reservipäällystön kertausharjoitukset, jotka myös ovat vakiintuneet kuluneen kymmenvuotiskauden aikana Sotakorkeakoulun jokakesäiseksi tapahtumaksi. Tammikuussa 1982 järjestetty erikoisupseereiden

täydennyskoulutuskurssi 1 oli sitävastoin toistaiseksi ainoa lajissaan, mutta jo kurssin numerointi kertoo, että koulutusmuoto oli tarkoitettu pysyväksi. Kurssille osallistui 24 erikoisupseeria.

Sotakorkeakoulun toimintaa ovat haitanneet tuntuvasti käytettävissä olleet vanhentuneet tilat, joiden viimeinen peruskorjaus on suoritettu vuosina 1961—1962. Liisankatu 1:ssä olevan rakennuksen sijainti Helsingin keskustassa on sinänsä hyvä ja sata vuotta vanha arvokas rakennus antaa Sotakorkeakoululle sopivat puitteet. Luokatilat ovat kuitenkin epäkäytännöllisiä ja niitä on liian vähän, ryhmäopetus on vaikeaa, useita opettajia on sijoitettava samoihin huoneisiin, mikä vaikeuttaa oleellisesti tutkimustöitä ja esikunnan sosiaaliset tilat ovat olemattomat. Tilanne on liioittelemta niin hankala, että sen parantamiseksi on vähitellen suorastaan pakko ryhtyä toimenpiteisiin.

Näkyvin aikaansaannos tällä alalla kuluneena kymmenvuotiskautena rajoittui 1940-luvulla rapistuneen ja poistetun Uudenmaan vaakunan uusimiseen koulun julkisivussa vuonna 1979. Useita muistioita ja esityksiä on kuitenkin tehty. Vuonna 1977 kiinnitti kommodori Klenberg muistiollaan huomiota kestävämpään asiantilaan, seuraavana vuonna asia tuotiin eduskunnan oikeusasiamiehen tietoon ja vuonna 1979 apulaisoikeusasiamies tiedotti tilanteesta valtioneuvostolle. Lokakuussa 1980 valmistui alustava kehittämissuunnitelma ja seuraavan vuoden elokuussa sai pääesikunnan päällikön aloitteesta perustettu työryhmä valmiiksi uuden suunnitelman, joka koski koko Sotakorkeakoulun ja Sotatieteen Laitoksen muodostamaa korttelia.

Elokuussa 1982 esiteltiin tilanne puolustusministeri Jussi Saukkoselle, jolloin jälleen todettiin, etteivät käytettävissä olleet tilat vastanneet mitenkään koululle asetettavia vaatimuksia. Ratkaisu myönteiseen suuntaan on kaikei kuitenkin käsillä, sillä Sotamuseon siirtyminen Suomenlinnaan, mistä on tehty jo päätös, antaa mahdollisuudet täydelliseen uudistamiseen koko Liisankatu 1:n ja Maurinkatu 1:n korttelissa. Maanpuolustuskurssit saanevat käyttöönsä puolustusministeriön omistaman Kruunuhaan maneesin läheisellä Maneesikadulla niin sanotun Kulmakoulun tilojen osoittauduttua epätarkoituksenmukaisiksi — niitäkin näet pidettiin ensin eräänä vaihtoehtona. Toistaiseksi ei töiden aloittamiseen ole kuitenkaan päästy, vaikka edellä mainittu pääesikunnan päällikön asettama työryhmä esitti, että niihin olisi ryhdyttävä viimeistään vuonna 1983.

SOTAKORKEAKOULUN HENKILÖKUNTA 1974—1984

Sotakorkeakoulun johtajat

Kenrm	Multanen, E P	1. 12. 1973—28. 8. 1975
Kenrm	Ruutu, K J	28. 8. 1975—1. 4. 1977
Kenrm	Savolainen, A	1. 4. 1977—30. 5. 1980
Kenrm	Setälä, R J	30. 5. 1980—

Sotakorkeakoulun johtajan apulaiset

Ev	Ruutu, K J	1973—75
Ev	Setälä, R J	1975—77
Ev	Lauri, A	1977—79
Ev	Kurenmaa, P	1979—83
Ev	Aatolainen, J	1983—

Sotateknillisen koulutuksen johtajat

Komdri	Konttinen, K P	1973—79
Ev	Vallas, V	1979 (1 kk)
Ev	Putkiranta, M	1979—83
Ev	Lukkari, M	1983—

Maanpuolustuskurssien johtajat

Komdri	Klenberg, J	1974—77
Ev	Setälä, R J	1977—80
Ev	Särkiö, H	1980—82
Ev	Räisänen, S	1982—

OPETTAJAT**Vakinaiset opettajat****Operaatiotaito ja taktiikka**

Evl	Halonen, I K A	1971—75
Evl	Kurenmaa, P A	1969—76
Maj	Koskelo, H J	1971—75
Maj	Aatolainen, J J	1971—77
Maj	Kopra, M S	1973—76
Maj	Niemenkari, A A	1973—76
Maj	Ilmola, I K	1974—78
Maj	Leirimaa, A	1976
Maj	Roiha, R	1976—82
Maj	Hautamäki, J K	1975—80
Maj	Heinonen, J	1975—80
Maj	Kotro, A	1976—81
Evl	Maunula, A	1977—81
Evl	Närhi, M	1978—83
Maj	Nyqvist, R	1978—79
Maj	Kokkonen, K	1980—84
Evl	Usva, K	1980—81
Maj	Visuri, P	1981—
Evl	Wennström, F-G	1980—84
Maj	Teljamo, P	1980—
Evl	Hujanen, A	1981—
Evl	Tanskanen, S T	1981—
Maj	Kiiskinen, O	1983—

Strategia

Maj	Karvinen, A	1973—77
Evl	Nieminen, E	1977—81
Evl	Uutaniemi, P	1981—84

Sotahistoria

Maj	Iskanius, K	1974—77
Evl	Ahto, S	1977—

Yleisesikuntapalvelu

Evl	Aaltonen, M	1973—75
Evl	Hujanen, A	1975—81
Maj	Nyqvist, R	1979—82
Maj	Peltoniemi, E	1982—

Kenttätukiköppä

Evl	Koskimaa, M	1972—78
Maj	Kosonen, K	1974—77
Maj	Heikkilä, T	1977—80
Maj	Aaltonen, T	1978—84
Evl	Ekdahl, P	1980—83
Maj	Pajunen, H	1983—
Maj	Mäki, E	1984—

Pioneerioppi

Evl	Kohonen, N	1973—75
Maj	Sydänmäki, P	1975—76
Maj	Lukkari, M	1975—81
Maj	Lukkari, J	1978—83
Evl	Raasakka, R	1983—
Maj	Rahkonen, S	1983—

Viestioppi

Evl	Penttinen, R	1973—76
Evl	Savonheimo, M	1976—81
Maj	Rajahalme, E	1979—
Maj	Myyrä, J	1983—

Huolto-oppi

Maj	Ahonen, H	1974—79
Maj	Roiha, R	1975—76
Evl	Halonen, K	1976
Evl	Pahta, P	1977—83
Maj	Kuparinen, L	1979—
Maj	Luotola, H	1983—

Ilmasota- ja ilmatorjuntaoppi

Evl	Raatikainen, V	1971—75
Evl	Urpo, E	1971—76
Maj	Nikunen, H	1972—77
Maj	Lappi, A	1973—79
Maj	Antikainen, M	1973—74
Evl	Koskimies, J	1977—80
Evl	Kausto, M	1977—83
Maj	Hirva, J	1977—82
Maj	Lahtiperä, R	1979—
Maj	Bergius, P	1980—81
Maj	Gullstén, J	1981—
Maj	Lehto, S	1982—
Evl	Harras, A	1983—

Merisota- ja rannikkopuolustusoppi

Komkapt	Iivonen, H	1971—77
Maj	Sario, T	1971—75
Komkapt	Jyrämä, J	1974—76
Maj	Myllyniemi, U	1975—83
Komkapt	Hakala, P	1977—81
Komkapt	Laakso, P	1978—81
Maj	Haapala, J	1978—81
Komkapt	Hyvärinen, L	1981—
Kom	Rantanen, K	1981—83
Maj	Hurme, R	1981—
Komkapt	Tuomisalo, P	1983—

Sotatekniikka

Maj	Kainulainen, J	1972—78
Maj	Kämäri, V	1978—

MATEMATIIKKA JA FYSIIKKA

FL	Koponen, P K	1968—
----	--------------	-------

Maanpuolustuskurssien johtajan apulaiset

Evl	Räisänen, S K	1973—77
Evl	Lehtimäki, P	1977—80
Evl	Hautamäki, J	1980—83
Evl	Nieminen, T	1983—

Adjutantit ja toimistopäälliköt

Kapt	Suurkari, T	1973—74
Ylil	Jääskeläinen, H	1974—75
Maj	Suurkari, T	1975—77
Kapt	Tilander, H	1977—78
Kapt	Näräkkä, M	1978—79
Kapt	Rapila, P	1979—81
Kapt	Lankinen, A	1981—83
Kapt	Toivonen, H	1983—

Koulutusupseerit

Kapt	Leirimaa, A	1973—1975
Kapt	Nyqvist, R	1975—1978
Kapt	Tilander, H	1978—1980
Maj	Visuri, P	1980—1981
Kapt	Rapila, P	1981—1983
Kapt	Lankinen, A	1983—

Yli 5 vuotta Sotakorkeakoulussa palvellut esikunnan henkilöstö

Nti	Huhtiniemi, Sirkka-Liisa
Yliv	Virtanen, Jouko
Rva	Backström, Christina
Rva	Pursiainen, Anita
Nti	Laakso, Sirkka
Rva	Granbom, Hely
Rva	Virkkala, Sirkka Liisa

VUOSINA 1975—1983 VALMISTUNEET YLEISESIKUNTAUPSEERIT

Maasotalinja 33, Yleinen opintosuunta
(MSL 33-yl) 1973—1975
(58 upseeria)

Kapt	Aaltonen, T O	Maj	Mäkipää, S K
Kapt	Apajakari, T E	Maj	Nepponen, O E
Kapt	Engström, J E	Kapt	Nieminen, T J
Kapt	Haaparanta, R E	Kapt	Numminen, V J
Kapt	Hannila, M J	Kapt	Nyqvist, R V T
Kapt	Hautamäki, J K	Maj	Näremaa, H E J
Kapt	Heinonen, J J	Kapt	Paakkinen, A J
Kapt	Hietanen, K T	Kapt	Paronen, H J
Kapt	Hämäläinen, M T	Kapt	Partanen, A R T
Maj	Härkönen, M V J	Kapt	Peltoniemi, E M
Kapt	Kalpamaa, H J A	Kapt	Pippola, P M
Kapt	Kaukonen, R J	Kapt	Purola, H J
Maj	Kilpinen, A O	Kapt	Pöyry, T U
Kapt	Koivula, R J	Kapt	Rehnback, Y K
Maj	Kokkonen, M K	Kapt	Ripatti, P J
Kapt	Korkka, P J	Kapt	Runoinen, E E
Kapt	Kosonen, K A	Kapt	Saikkonen, S A
Kapt	Kotro, A K	Kapt	Sallinen, R I
Kapt	Kyllönen, V O	Maj	Salo, M T
Maj	Lamminparras, T E	Kapt	Savolainen, K I
Kapt	Lappalainen, E T	Kapt	Suvanto, K J
Kapt	Lehtosuo, K J	Maj	Taussi, P O
Kapt	Leikas, P K	Kapt	Teljamo, P J
Kapt	Levä, A I	Kapt	Uutaniemi, P T
Maj	Markkanen, M K	Kapt	Vaismaa, K T
Kapt	Moisander, I J	Kapt	Wennström, F-G
Kapt	Mustonen, A L	Kapt	Viitasaari, Y J
Kapt	Mähkä, K R	Kapt	Virtanen, P J
Kapt	Mähönen, M J	Kapt	Visuri, P J

Maasotalinja 33, Teknillinen opintosuunta
(MSL 33-tekn) 1972—1975
(25 upseeria)

Kapt	Granroth, L G	Maj	Kuokkanen, K T
Kapt	Heinonen, I E	Kapt	Kuronen, P J
Maj	Järviö, P A	Kapt	Liikanen, H V V
Kapt	Kaikkonen, S J O	Kapt	Marila, K I O

Maj	Martikainen, R A	Kapt	Ruokolainen, K O
Kapt	Miekkavaara, M	Kapt	Seppänen, M J
Kapt	Mäki, E O	Kapt	Siihola, P P
Kapt	Oila, M J I	Kapt	Syvänperä, J A
Kapt	Paavilainen, E T	Kapt	Thomenius, P H
Kapt	Rajahalme, E J	Kapt	Tiainen, T V
Kapt	Rantakari, R K	Kapt	Vuohelainen, J H K
Kaptl	Rasku, R T	Kapt	Vuolevi, M P
Kapt	Ropo, M J		

Ilmasotalinja 11, Yleinen opintosuunta
(ISL-yl) 1973—1975
 (14 upseeria)

Kapt	Ahola, M T	Maj	Keskinen, M J
Kapt	Bergius, T P J	Kaptl	Martikainen, J O
Kapt	v Fieandt, O J	Maj	Nykänen, P E
Kaptl	Gentz, C T R	Kapt	Pellinen, P K
Kapt	Harras, A H J	Kapt	Putala, P I
Kapt	Helste, L J	Kapt	Uhari, J H
Kapt	Hirva, J O	Maj	Vikström, J

Maasotalinja 34, Yleinen opintosuunta
(MSL 34-yl) 1975—1977
 (41 upseeria)

Kapt	Ahlholm, J K	Maj	Lagerström, P B
Kapt	Ahonen, H E	Kapt	Lehto, S J
Kapt	Airio, P S	Kapt	Maijanen, A T
Kapt	Hellsten, J H I	Kapt	Manninen, R J
Maj	Hietanen, M H	Kapt	Myyrä, J I
Kapt	Hollo, I P	Kapt	Numminen, A O
Kapt	Hämäläinen, P T	Kapt	Porras, I T
Kapt	Jantunen, K T I	Kapt	Rinne, H P K
Kapt	Juntunen, S H J	Kapt	Riuttala, E J
Kapt	Juntunen, T M T	Kapt	Ruutu, K Y
Kapt	Jääskeläinen, H F-E	Kapt	Salomäki, T E
Kapt	Jääskeläinen, K F	Kapt	Takala, J-V
Kapt	Kauppila, T L J	Kapt	Taskila, K J
Kapt	Kiianlinna, L K	Kapt	Tilander, H T
Kapt	Kokkonen, K J	Kapt	Tuusvuori, M A
Kapt	Kolu, E T O	Kapt	Uro, O S J
Maj	Korhonen, L O	Kapt	Uusmies, H K
Kapt	Kotilainen, L J	Kapt	Wallander, K G
Kapt	Kotanen, H B	Kapt	Vehviläinen, A J
Kapt	Kuivala, M O	Kapt	Väättänen, L T
Kapt	Kuparinen, L J		

Maasotalinja 34, Teknillinen opintosuunta
(MSL 34-tekn) 1974—1977
 (21 upseeria)

Kapt	Aho, P A	Kapt	Lukkari, J R
Kapt	Eskonmaa, O T	Kapt	Nybom, L I
Kapt	Grönberg, H J	Kapt	Oittinen, J E
Kapt	Haili, H O	Kapt	Rahkonen, S J
Kapt	Höglund, K K	Kapt	Rossi, R P
Kapt	Isosomppi, S E	Kapt	Tyynelä, P J
Kapt	Kling, P R A	Kapt	Vainikka, R O
Kapt	Kokkonen, V J	Kapt	Vartiainen, A T
Kapt	Korhonen, T J	Kapt	Viitanen, J J
Kapt	Kämäri, V I	Kapt	Virta, M N
Kapt	Lanki, O A A		

Merisotalinja 11, Yleinen opintosuunta
(MeSL 11-yl) 1975—1977
 (16 upseeria)

Kaptl	Aalto, K O	Kapt	Niska, V H
Kapt	Haapala, E J	Kaptl	Pekonen, O L
Kapt	Hurme, R H O	Kapt	Räihä, E I
Kaptl	Illi, E A	Kaptl	Sarelius, S K
Kapt	Kettunen, O K	Kaptl	Tielinen, H J
Kaptl	Merilä, K A	Kaptl	Tuomisalo, P T
Kaptl	Moisala, M I	Kapt	Vaaja, J S
Kaptl	Naski, E I	Kaptl	Villikari, R J

Merisotalinja 11, Teknillinen opintosuunta
(MeSL 11-tekn) 1974—1977
 (7 upseeria)

Kaptl	Hakala P A	Kaptl	Tarjanne, J T
Kaptl	Hyvärinen, L E J	Kapt	Tynkkynen, K E
Kapt	Kiesi, K A	Kapt	Voipio, J T
Kaptl	Salmela, H J		

Maasotalinja 35, Yleinen opintosuunta
(MSL 35-yl) 1977—1979
 (46 upseeria)

Kapt	Ahlqvist, B B I	Kapt	Hiltula, H A
Maj	Bäckman, J A R	Kapt	Hult, H I
Kapt	Haapala, E I	Kapt	Hyppönen, M J
Maj	Hakala, N M	Kapt	Janatuinen, E
Kapt	Hakala, V I	Kapt	Jouko, P A

Kapt	Jäppilä, O E	Kapt	Ruonansuu, L E
Kapt	Kallio, M J	Kapt	Ruutu, Y J
Kapt	Keronen, M O	Kapt	Saarnilahti, H S
Kapt	Koskela, J K	Kapt	Siljander, K J
Kapt	Kukko, Y A	Kapt	Simovaara, M J
Kapt	Latikka, M E J	Kapt	Suominen, P J
Kapt	Leinonen, V A	Kapt	Teroheimo, K J
Kapt	Leislahti, J J	Kapt	Tervonen, P A
Kapt	Liira, J K	Kapt	Vahtolammi, E P
Kapt	Luotola, H E T	Kapt	Vainio, R A
Kapt	Mikkonen, O A J	Kapt	Vallaskangas, E O
Kapt	Muona, P E	Kapt	Verronen, S J O
Kapt	Muromaa, K-G	Kapt	Viherä, P O
Kapt	Niemelä, I J	Kapt	Viinikainen, E A
Kapt	Perkiö, A A	Kapt	Vilkuna, H A
Kapt	Piira, R V O	Kapt	Vitikainen, T A
Kapt	Pohjanheimo, K K K	Kapt	Väisänen, R K
Kapt	Rapila, A P	Kapt	Ylönen, H A

Maasotalinja 35, Teknillinen opintosuunta**(MSL 35-tekn) 1976—1979**

(13 upseeria)

Kapt	Alasjärvi, J A	Kapt	Laine, L R O
Kapt	Hämäläinen, P J	Kapt	Malmberg, P A
Kapt	Jokinen, P J	Kapt	Mattila, J J
Kapt	Kauppi, J V	Kapt	Mononen, R T T
Kapt	Kivimäki, J U	Kapt	Pajunen, H T
Kapt	Kuosa, P I	Kapt	Seppälä, S I
Kapt	Kylä-Harakka, I E		

Ilmasotalinja 12, Yleinen opintosuunta**(ISL 12-yl) 1977—1979**

(14 upseeria)

Kapt	Anteroinen, R J	Kapt	Lohi, A A
Kapt	Iivonen, A A	Kapt	Loikkanen, P J
Maj	Kanninen, P J	Kapt	Maunus, R M J
Kapt	Kepsu, K P	Kaptl	Nykänen, M J
Kapt	Kiviranta, K E	Kapt	Simola, A J
Kapt	Komulainen, E A	Kapt	Vahtonen, J J
Kapt	Liusvaara, A J	Kaptl	Österlund, B R

Ilmasotalinja 12, Teknillinen opintosuunta**(ISL 12-tekn) 1976—1979**

(5 upseeria)

Kapt	Eskelinen, E T	Kapt	Salovaara, M R G
Kapt	Hatsala, A A	Kapt	Sipi, V K
Kapt	Lahtiperä, R E		

**Maasotalinja 36, Yleinen opintosuunta
(MSL 36-yl) 1979—1981
(44 upseeria)**

Kapt	Alahonko, S J	Kapt	Miekkavaara, K
Kapt	Haario, S K	Kapt	Muurman, R T
Kapt	Hakkarainen, O K	Kapt	Mälkki, J T
Kapt	Hankaniemi, T H	Kapt	Nokkala, A I
Kapt	Hedemäki, M	Kapt	Nordberg, E I
Kapt	Heinilä, E U	Kapt	Nuoramo, C O
Kapt	Holma, J H	Kapt	Näräkkä, M T
Kapt	Hossi, M T	Kapt	Peltola, Y J
Kapt	Hovi, K K	Kapt	Pikkukangas, H K
Kapt	Hyötyläinen, T O	Kapt	Poutanen, M T
Kapt	Iskanius, M J	Kapt	Puonti, P J
Kapt	Jantunen, R Y	Kapt	Pöllänen, J E
Kapt	Jokinen, K K	Kapt	Rantala, J H
Kapt	Kasurinen, K-A P	Kapt	Rimpi, K A
Kapt	Kianto, Ilkka R	Kapt	Roiha, J I
Kapt	Kiiskinen, O R	Kapt	Runtti, R J
Maj	Kokko, U K	Kapt	Saressalo, J T
Kapt	Kopra, T P	Kapt	Tarvainen, E K
Kapt	Lankinen, A E	Kapt	Toimela, H I
Kapt	Lappi, R E	Kapt	Tomperi, K J
Kapt	Laukka, J O	Kapt	Tuhkanen, M A
Kapt	Melleri, K A	Kapt	Vesikallio, A J

**Maastolinja 36, Teknillinen opintosuunta
(MSL 36-tekn) 1978—1981
(15 upseeria)**

Kapt	Harju, A J	Kapt	Pitkänen, P V
Kapt	Ilveskoski, A O	Kapt	Rajamäki, E R
Kapt	Inkilä, A P	Kapt	Sandqvist, M
Kapt	Kaskiaho, K P	Kapt	Sillanpää, V J
Kapt	Kepponen, S V	Kapt	Tonteri, O J
Kapt	Käpylä, M J	Kapt	Turunen, I K
Kapt	Niskanen, A P	Kapt	Väänänen, P J
Kapt	Pajulahti, S A		

**Merisotalinja 12, Yleinen Opintosuunta
(MeSL 12-yl) 1979—1981
(9 upseeria)**

Kaptl	Kaskeala, P J	Kapt	Ruohonen, S J
Kaptl	Mäkinen, T M	Kaptl	Saastamoinen, J E
Kaptl	Niskanen, J O	Kaptl	Smolander, J I
Kaptl	Platan, E A	Kapt	Suomalainen, P A
Kaptl	Pöyhä, E J		

Merisotalinja 12, Teknillinen opintosuunta
(MeSL 12-tekn) 1978—1981
 (3 upseeria)

Kapt	Strang, H E	Kaptl	Äyräväinen, H
Kaptl	Vänänen, E T		

Ilmasotalinja 13, Yleinen opintosuunta
(ISL 13-yl) 1979—1981
 (10 upseeria)

Kapt	Antikainen, H O	Kapt	Koponen, Y A
Kapt	Arola, M E	Kapt	Lehti, J K
Maj	Gullstén, J K	Kapt	Rastas, R T
Maj	Haapala, H E	Maj	Tuominen, S I
Kapt	Hanska, K-J	Maj	Valtonen, E J

Ilmasotalinja 13, Teknillinen opintosuunta
(ISL 13-tekn) 1978—1981
 (5 upseeria)

Kapt	Marttinen, Y S	Kapt	Tuomi, T T
Kapt	Mattila, V J	Maj	Väisänen, E J
Kapt	Peltola, M J		

Maasotalinja 37, Yleinen opintosuunta
(MSL 37-yl) 1981—1983
 (26 upseeria)

Kapt	Aspara, I E	Kapt	Ovaska, L A
Kapt	Heinonen, K S	Kapt	Pitkänen, K O
Maj	Huhtala, J A	Kapt	Puheloinen, A T
Kapt	Inkinen, P O	Kapt	Raunio, A E
Kapt	Kalmi, J P	Komkapt	Ropponen, M J
Kapt	Kauppinen, E J	Kapt	Ruotsalainen, P T
Kapt	Kuparinen, V-P	Kapt	Salotuomi, A E
Kapt	Lehtonen, T J	Kapt	Snicker, J J
Kapt	Manninen, M O	Kapt	Toivonen, H
Kapt	Mattila, J T	Kapt	Uutinen, A T
Kapt	Mattila, S J	Kapt	Wahlroos, A M
Kapt	Myyryläinen, J K	Kapt	Ylä-Tuuhonen, T E
Kapt	Mäkipelto, E I	Kapt	öhma, I A

**Maasotalinja 37, Teknillinen opintosuunta
(MSL 37-tekn) 1980—1983
(11 upseeria)**

Kapt	Hansen-Haug, H J	Kapt	Noopila, R I
Kapt	Hasila, E J	Kapt	Peltola, J N
Kapt	Hulkkonen, H O	Kapt	Rajala, O K
Kapt	Kiljunen, P K	Kapt	Ulander, V I T
Kapt	Koskinen, M I	Kapt	Vartiainen, M J
Kapt	Majuri, P O		

**Ilmasotalinja 14, Yleinen opintosuunta
(ISL 14-yl) 1981—1983
(7 upseeria)**

Kaptl	Holmström, H V	Kapt	Simola, H T
Kapt	Laapotti, E T	Kapt	Taalu, M T
Kapt	Savisalo, P J	Kapt	Tyrväinen, R P
Kapt	Siiki, K J		

**Ilmasotalinja 14, Teknillinen opintosuunta
(ISL 14-tekn) 1980—1983
(4 upseeria)**

Kapt	Kantola, H J	Kapt	Ryynänen, S J
Kapt	Päivärinta, P T	Kapt	Tolvanen, O J